

Esports | Actualitzat el 21/06/2020 a les 12:01

Cançó trista de Justin Fashanu, el primer futbolista a sortir de l'armari

El 1990 es va convertir en el primer jugador professional en reconèixer públicament la seva homosexualitat, és un fidel reflex del racisme i l'homofòbia que, encara avui, són ben presents al futbol

Un jove Justin Fashanu vestit amb la samarreta del Norwich City, l'equip amb el que va debutar als 17 anys | Norwich City FC

A principis d'aquest mes de juny, el mateix en què se celebra el dia per l'alliberament LGBTI, l'edició alemanya de la revista GQ publicava una entrevista al migcampista teutó del Reial Madrid Toni Kroos que desfermava de nou la polèmica al voltant de l'homofòbia existent en el món del futbol. En ella, el madridista hi explicava que tot i que el seu sentit comú el portava a defensar que, en ple segle XXI, tothom hauria de ser lliure per viure la seva sexualitat, segurament "no aconsellaria a un futbolista gai sortir de l'armari", argumentant que fer-ho suposaria un desavantatge evident a l'hora de saltar al terreny de joc.

Tot i que les afirmacions de Kroos, com ell mateix es va encarregar posteriorment de matisar, no tenien intenció de mantenir amagada la condició homosexual entre els futbolistes d'elit i pretenien combatre qualsevol tracte vexatori, el cert és que posen en evidència la persistència de l'homofòbia al si de l'esport més popular del planeta.

Malgrat els progressos propagandístics que s'han fet, concretats en l'organització de campanyes com la *Rainbow Laces* a la Premier League anglesa, on els cordons dels jugadors i els braçalets dels capitans llueixen els colors de l'arc de Sant Martí, una iniciativa que la revista Panenka va traslladar posteriorment a la lliga espanyola, les paraules de Kroos tornen a posar en relleu com n'és de complicada la sortida de l'armari pels futbolistes professionals, que conviuen en un entorn on l'homofòbia continua a l'ordre del dia.

Una imatge promocional de la campanya 'Rainbow Laces' realitzada pel West Ham United londinenc amb els cordons de les botes i el braçalet de capità amb els colors de l'arc de Sant Martí Foto: West Ham United FC

El debat desfermat arran de l'entrevista al migcampista alemany, alimentat per la proximitat del 28 de juny, la data la que es commemora la revolta contra la ràtzia policial a l'Stonwell Inn, un bar novaiorquès d'ambient gai, que va tenir lloc el 1969, ens serveix per fer memòria i recordar la trista història de Justin Fashanu, el primer futbolista professional que, ara fa tres dècades, va fer pública la seva homosexualitat.

Certament, la vida de Fashanu és una cançó trista marcada per la seva condició d'orfe, pel seu origen humil, per la seva pell negra i, finalment, per la seva orientació sexual. Unes característiques que el convertien en la víctima propícia del racisme i de l'homofòbia que dominaven el futbol anglès en la dècada dels 80 durant la qual va desenvolupar bona part de la seva carrera.

Fill d'un advocat nigerià i d'una infermera de la Guaiana britànica, Justin Fashanu va viure els primers anys de la seva vida als carrers de Hackney, una de les barriades més humils del nord de Londres, fins que els seus pares van separar-se i ell i el seu germà John, també futur futbolista, van anar a parar a un orfenat.

A la seva condició de negre pobre, Fashanu hi va afegir, doncs, la d'orfe fins que, tant ell com el seu germà, van ser adoptats pels Jackson, una família de classe mitjana originària del comtat de Norfolk. Aquesta circumstància va provocar un tomb en la fins aleshores tràgica història dels germans Fashanu i va propiciar que poguessin desenvolupar les seves notables habilitats esportives.

Justin Fashanu durant la temporada del seu debut amb la samarreta del Norwich Foto: National Football Museum

Després d'uns prometedors inicis en el món de la boxa, Justin Fashanu es va incorporar, als 14 anys, als equips inferiors del Norwich City, el principal equip del comtat de Norfolk, on va realitzar una meteòrica progressió que va dur-lo, a finals de desembre de 1978, quan tot just tenia 17 anys, a convertir-se en jugador professional i a debutar poc després a la lliga anglesa.

La vida de Justin Fashanu semblava de color de rosa quan, després de les seves brillants prestacions amb la samarreta del Norwich, amb la que va marcar ni més ni menys que 35 gols, entre els quals el que li va permetre guanyar, el 1980, el trofeu al millor gol de la temporada, l'estiu de 1981 es va convertir en el primer jugador negre britànic per qui es pagava un traspàs que arribava al milió de lliures.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=1Wk34X94Whk>

Fashanu va fitxar pel mític Nottingham Forest entrenat per Brian Clough, un club que havia guanyat recentment la seva primera i única lliga anglesa (1978) i que havia aconseguit proclamar-se, en dues ocasions consecutives, campió d'Europa (1979 i 1980). El que havia de ser un pas endavant en la seva carrera va resultar ser un malson, en bona part pel fet que Clough va descobrir la seva condició d'homosexual i va apartar-lo dels entrenaments col·lectius arran dels creixents rumors sobre les seves reiterades sortides nocturnes a pubs i discoteques d'ambient gai.

El mateix Clough va recollir a la seva autobiografia la conversa que va tenir amb Fashanu quan li van arribar aquests rumors i va pretendre censurar la seva actitud: "On vas si vols comprar una llesca de pa? A la fleca, suposo, va respondre Fashanu. I on vas si vols una cuixa de xai? A la carnisseria. Doncs per què coi continues anant a aquests maleïts clubs de maricons?".

Justin Fashanu vestint la samarreta del Nottingham Forest en una imatge de 1981 Foto: NFFCArchive

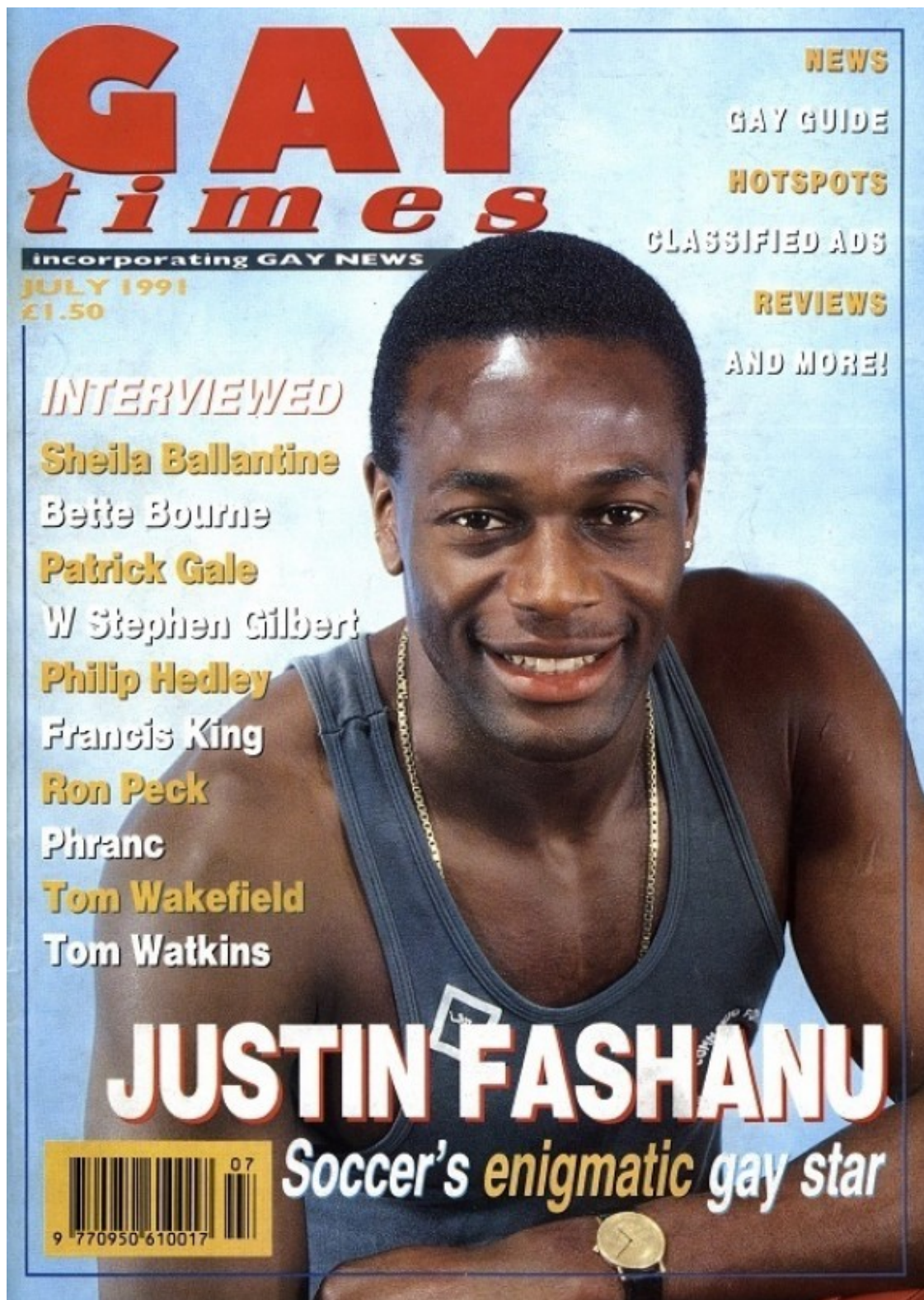
El distanciament entre Clough i Fashanu va provocar que l'estada del davanter al Forest només s'allargués durant una temporada. En marxar, l'antiga promesa del Norwich va iniciar una trajectòria de rodamón pel futbol anglès que va dur-lo a defensar les samarretes del Southampton, del Notts County, del Brighton & Hove Albion i, després d'una breu estada a Amèrica on es va recuperar d'una lesió al genoll que amenaçava la seva carrera, del Manchester City, del West Ham i del Leyton Orient.

Va ser precisament mentre vestia la samarreta d'aquest darrer club de l'est de Londres, que aleshores competia a la tercera divisió anglesa, quan Fashanu va concedir una entrevista al diari sensacionalista The Sun, un periòdic que va obrir la seva edició del 22 d'octubre de 1990 anunciant la seva condició d'homosexual.

El futbolista va acordar l'entrevista a canvi d'una generosa quantitat de lliures malgrat que va confessar posteriorment que la seva motivació principal no havia estat l'econòmica, ja que tenia ofertes més elevades per guardar silenci. D'entre els que van oferir-li diners per no revelar la seva orientació sexual hi havia el seu germà John, aleshores jugador de Wimbledon, que volia comprar el seu silenci a canvi de cent mil lliures per evitar que l'etiqueta gai del seu germà pogués afectar a la seva imatge de mascle vigorós i fort que casava a la perfecció amb la qual, en aquells anys, projectava un equip dur i rude com el Wimbledon.

Aquell reconeixement públic de la seva homosexualitat, que convertia a Fashanu en el primer futbolista professional a sortir de l'armari, li va suposar un greuge evident des del punt de vista de la seva activitat. Tot i que ja no es trobava en el punt àlgid de la seva carrera, els insults racistes i homòfobs contra la seva persona es van convertir en habituals i, des d'aleshores, cap club li va oferir un contracte llarg. De fet, entre finals de 1990 i 1997, quan va penjar definitivament les botes, Fashanu va passar per onze equips diferents, tant al Regne Unit com a Amèrica del Nord, sempre sota l'estigma de la seva condició de futbolista obertament gai.

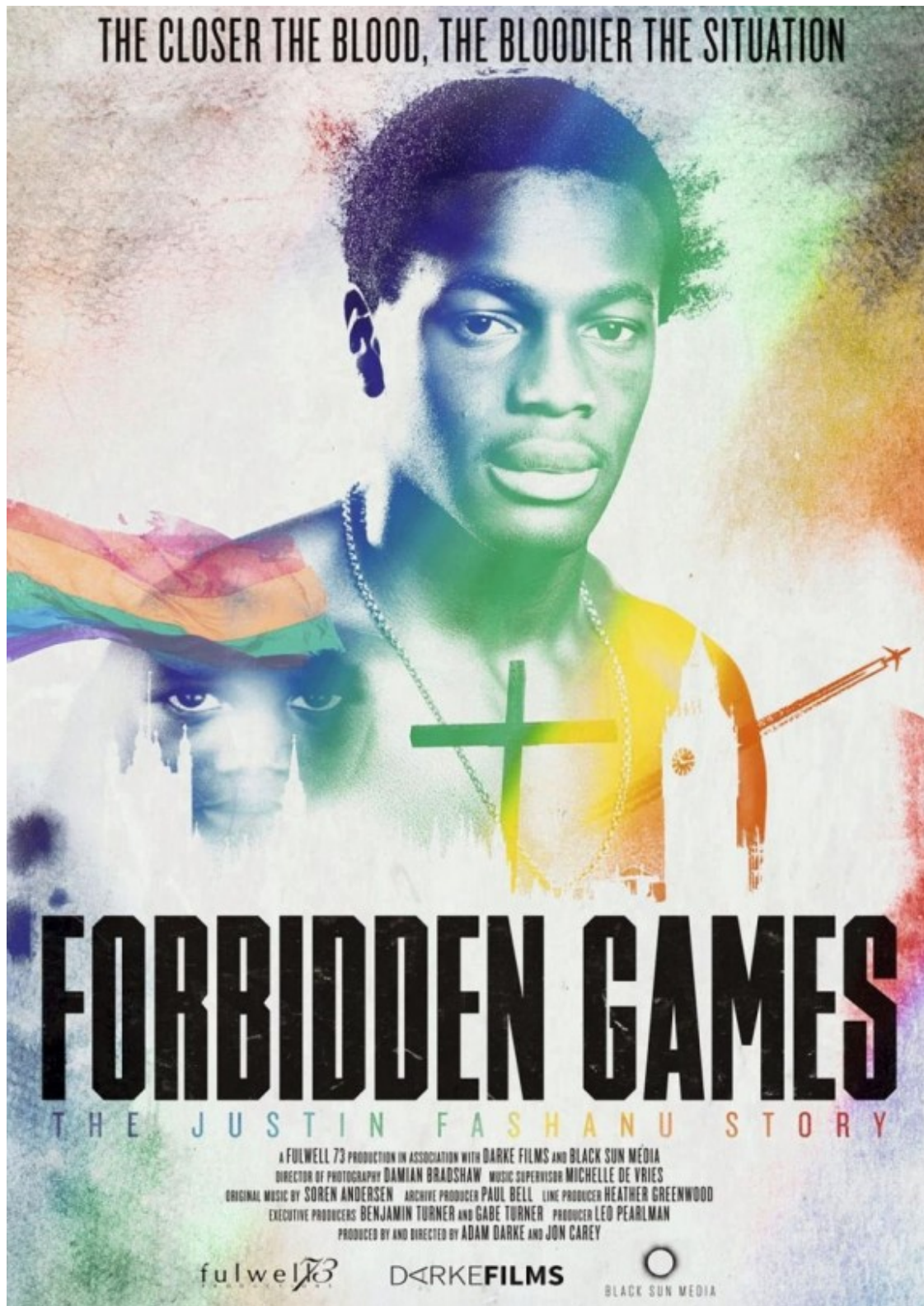
La revista 'Gay Times' dedica la seva portada del número de juliol de 1991 a Justin Fashanu Foto: Gay Times

L'epíleg tràgic a una vida ja marcada pel drama va arribar el 1998 quan Justin Fashanu, establert als Estats Units i reinventant-se com a entrenador, va ser acusat per un jove de 17 anys d'abús sexual. Tot i que ell argumentava que la relació havia estat consentida i amb un major de 16 anys, l'edat mínima per al manteniment de relacions sexuals mútuament acceptades, el fet que l'homosexualitat encara fos il·legal a l'estat de Maryland va desencadenar la investigació del cas.

La situació va provocar que Fashanu fugís dels Estats Units per refugiar-se a Londres on, el 2 de maig de 1998, a l'edat de 37 anys, es va suïcidar penjant-se en un garatge. Tot i que es va descobrir que no existia cap ordre de detenció contra ell i que la policia nord-americana havia arxivat el cas per falta de proves, Fashanu es va acomiadar amb una nota on afirmava que "ja havia estat declarat culpable".

La seva mort era el dramàtic final de la cançó trista que havia definit la vida d'un home pobre, negre, orfe i homosexual. Una combinació que el va convertir en la víctima propícia d'un món, com el del futbol, marcat aleshores pel racisme i l'homofòbia.

Cartell de la pel·lícula documental 'Forbidden Games' dedicada a Fashanu i estrenada per Netflix el 2017
Foto: Filmaffinity

Trenta anys després que Fashanu sortís de l'armari, les paraules de Kroos ens demostren que encara hi ha molta feina a fer per erradicar l'homofòbia del principal esport del nostre temps. Recuperar la memòria de Fashanu, com es fa arran de la celebració del dia internacional contra l'homofòbia en l'esport, que es commemora cada 19 de febrer precisament en record de la data de naixement del prometedor d'anterament anglès, o com ho fa el documental *Forbidden Games* dirigit per Jon Carey i Adam Darke i estrenat per Netflix el 2017, és un primer pas per acabar amb una xacra que, pel que veiem, tot i que un xic més soterrada del que ho estava fa tres dècades, continua ben present en el futbol dels nostres dies.